กราบเรียนท่านอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

- เพื่อโปรดทราบ ผลการติดตามงานของคณะอนุกรรมการติดตามโครงการภายใต้แผนงานสร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานราก **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ณ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อติดตามความพร้อมการดำเนินงาน ศึกษาปัญหาอุปสรรค และให้คำแนะนำการดำเนินงานแก่ผู้เกี่ยวข้องตามโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นาโมเดล” และโครงการ ๑ ตำบล ๑ เกษตรทฤษฎีใหม่ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการติดตามฯ นำโดย ประธานคณะอนุกรรมการติดตามฯ (นายเอ็นนู ซื่อสุวรรณ) ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (นายมนตรี ดีมานพ) และคณะ จำนวน ๕ คน โดยมีอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย (นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ) และผู้อำนวยการกลุ่มงานประสานแผนและยุทธศาสตร์ สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน (นางสาวมนทิรา เข็มทอง) ร่วมคณะติดตาม

๒. ผลการติดตาม โดยสรุป ดังนี้

๒.๑ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ณ จังหวัดศรีสะเกษ

เวลา ๐๙.๓๐ – ๑๒.๓๐ น. คณะติดตามฯ ลงพื้นที่แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ ของนางแหวน ลาดบาศรี บ้านหนองแค ตำบลหนองแค อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ โดยมี นางสาวนิพาดา ลาดบาศรี บุตรสาวของนางแหวนฯ เป็นผู้นำเสนอข้อมูล มี พัฒนาการจังหวัดศรีสะเกษ เกษตรและสหกรณ์จังหวัดศรีสะเกษ ประมงจังหวัดศรีสะเกษ ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดศรีสะเกษ ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามูลล่าง นายกสมาคมคนทาม (นางผา กองธรรม) ที่ปรึกษาสมาคมคนทาม (นายอุบล อยู่หว้า) ร่วมต้อนรับคณะและให้ข้อมูล

- นางแหวน ลาดบาศรี อายุ ๕๐ ปี และครอบครัว (สามี ลูกสาวและลูกเขย) ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ในที่ดินที่มีผลกระทบจากการสร้างเขื่อน จำนวน ๙ ไร่ ดำเนินการตามหลักทฤษฎีใหม่ ปลูกพืชผักสวนครัว (ข่า พริก สลัด) เพาะต้นไม้ เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา โดยเรียนรู้ทฤษฎีใหม่จากเครือข่ายและเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำจริงจังโดยลองผิดลองถูก ๒ ปี จึงมีผลผลิตพอกินเหลือขายสู่ตลาดจนได้รับการยอมรับจากชุมชน ส่งขายในตลาดชุมชนและตลาดเขียว อำเภอราษีไศล และจังหวัดศรีสะเกษ สัปดาห์ละ ๒ ครั้ง มีรายได้สัปดาห์ละ ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ บาท ปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ ความขยันร่วมมือของคนในครอบครัว และการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและองค์ความรู้จากส่วนราชการและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

- ความเห็นของประธานคณะอนุกรรมการติดตามฯ (นายเอ็นนู ซื่อสุวรรณ) กล่าวว่า การลงพื้นที่ครั้งนี้ไม่ได้มาจับผิดแต่อย่างใด เป็นการมาเพื่อแลกเปลี่ยนและให้คำแนะนำในการดำเนินงาน ให้ประสบผลสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ที่รัฐบาลตั้งเป้าหมายไว้ สภาพัฒน์ฯ ได้ตั้งคณะอนุกรรมการติดตามโครงการ ถือเป็นครั้งแรก เนื่องจากโครงการนี้มันไม่ใช่โครงการงบประมาณปกติ เป็นโครงการที่ขอจากงบเงินกู้ ๔ แสนล้าน โครงการของกระทรวงเกษตรฯ และโครงการของกระทรวงมหาดไทย โดยกรมการพัฒนารชุมชน รวมเป็น ๒ โครงการแรกที่สภาพัฒน์อนุมัติ รวมแล้ว ๑.๔ หมื่นล้านบาท เราเป็นกังวลว่า โครงการนี้เป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์ต่อพี่น้องประชาชนถ้าไม่มีการติดตามดูแลให้ถูกต้องเหมาะสม ก็จะละลายหายไปและจะถูกโจมตี เพราะเป็นโครงการเงินกู้ที่รัฐบาลต้องจ่ายดอกเบี้ย จะกลายเป็นสร้างปัญหาเพิ่มเติม ต้องทำแล้วคุ้มค่า เราจึงมีความเป็นกังวลว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจตรงกันหรือไม่ เพราะพื้นที่บางพื้นที่ก็จะมีทั้งผู้ที่เคยมีประสบการณ์และไม่มีประสบการณ์ ถ้าเจ้าหน้าที่ ประชาชน เกษตรกรไม่มีประสบการณ์ถือว่าอันตราย และระยะเวลาสั้นมาก ๑๒ เดือน ถือเป็นเรื่องสำคัญ เราจะทำอย่างไรให้โครงการประสบความสำเร็จได้ จึงได้ตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาติดตามตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อปรับความคิดความเข้าใจให้ตรงกัน ซึ่งในที่ประชุมได้เห็นตรงกันว่าต้องมีการลงพื้นที่ติดตามงานเพื่อดูพื้นที่จริง เป็นการปรับเพื่อให้ข้าราชการทำงานร่วมกับประชาชนได้ตามสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสม ดังนั้น ในการทำงานถ้ามีอะไรติดขัดต้องบอกอย่าไปปกปิดเอาไว้ เป็นเรื่องที่ต้องปรับเข้าหากัน ไม่ว่าจะเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่หรือ “โคก หนอง นา โมเดล” ก็ถือเป็นศาสตร์พระราชา ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องเดียวกัน แตกต่างกันที่รูปแบบการทำงานเท่านั้น

ซึ่งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้น จึงขอฝากเกษตรจังหวัด พัฒนาการจังหวัด ให้ไปร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน เพราะเป็นเรื่องยากสำหรับหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ต้องช่วยกัน ร่วมมือกัน ยิ่งเป็นยุคโควิด ปัญหาเยอะไปหมด เราต้องช่วยกันคิดช่วยกันทำประเทศไทย ถึงจะอยู่รอด เพราะ ๒ โครงการนี้ถือเป็นศาสตร์พระราชา ทำให้เราต้องพึ่งพาตนเองอย่าไปพึ่งพาต่างชาติ อย่างการปลูกผัก ปลูกกินเอง ขายเอง หรือนำมาแปรรูปทำเป็นสลัดใส่กล่องขาย ทำเป็นอาหารสำเร็จรูปแล้วขายผมมั่นใจว่า จะขายได้ราคาดี ขอฝากโครงการนี้ดีแล้ว แต่วิธีการต้องให้เกิดประโยชน์ที่แท้จริงกับพื้นที่ ถ้ากฎเกณฑ์ข้อไหนไม่เอื้อ อนุกรรมการจะเสนอเข้าคณะรัฐมนตรีแก้ไขให้อำนวยความสะดวก เราต้องช่วยกันให้โครงการเกิดประโยชน์อย่างจริงจัง การดำเนินงานเปรียบเหมือนเรากลัดกระดุม หากสามารถกลัดกระดุมเม็ดแรกถูก ก็มีแนวโน้มที่ทุกอย่างจะสำเร็จได้โดยง่าย หากเรามีการเริ่มต้นที่ดี แต่ใช่ว่าในระหว่างทางจะไม่เกิดปัญหาขึ้น อาจมีกระดุมบางเม็ดที่หลุดหายไป เราก็ต้องสามารถแก้ปัญหา หากระดุมเม็ดใหม่มาติดแทนให้ได้ จึงขอเป็นกำลังใจให้ข้าราชการทำงานให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะเราไม่ได้ทำงานแค่เพื่อกระทรวง กรม แต่สิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคืองานเพื่อประชาชน ขอเป็นกำลังใจให้ทุกท่าน เราทำเพื่อประชาชน ประชาชนก็ต้องร่วมมือกัน และขอให้คิดบวก ความคิดในทางบวกจะทำให้เรามีความสุข

- การนำเสนอข้อมูลของอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย (นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ) โดยกล่าวว่า กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ให้ความสำคัญในการที่จะน้อมนำศาสตร์พระราชา แนวพระราชดำริเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และทฤษฎีใหม่ มาปรับใช้ในการพัฒนาชีวิตของพี่น้องประชาชน เรื่องใหญ่เรื่องแรกเป็นเรื่องของคน การพัฒนาชีวิต ก่อนที่จะมีเครือข่าย ตัวเราต้องมีความรู้ความเข้าใจ จากการลองผิดลองถูก “Learning by doing” สุดท้ายทำให้เราได้เรียนรู้ เรื่องใหญ่ของงบประมาณเงินกู้ที่กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับจัดสรรพิจารณาจากรัฐบาลในการสนับสนุนจากสภาพัฒน์ฯ จำนวน ๔,๗๐๐ กว่าล้านบาท ขั้นต้น คือ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนก่อน คนที่จะทำและคนที่จะช่วยแนะนำ เป็นเรื่องของเพื่อนคู่คิดมิตรคู่ใจ คือ ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน คนที่ทำโคก หนอง นา ประกอบไปด้วย คนที่เป็นเจ้าของแปลง และคนที่จะมาช่วยเจ้าของแปลง ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนรับสมัครงานอยู่ในขณะนี้ จะเป็นคนที่เคยติดคุกมาเราก็รับ เพราะเชื่อว่าทุกคนอยากจะทำความดี โดยกรมการพัฒนาชุมชนพร้อมให้โอกาสดี ๆ ไม่ว่าจะจบการศึกษาใด วุฒิอะไรเราก็รับได้หมด เพียงขอให้มีความตั้งใจ ซึ่งจะรับถึงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ นี้ รวมทั่วประเทศ รับจำนวน ๙,๑๘๘ คน เหลือเพียง ๓ จังหวัด ที่ยังรับสมัครไม่ครบตามจำนวน ได้แก่ ปทุมธานี ระยอง และกาญจนบุรี นอกจากนั้นสมัครเกินหมด ซึ่งจะครบแน่นอนในเร็ว ๆ นี้ โดยเป้าหมายของกรมการพัฒนาชุมชนตั้งไว้ไม่ได้เพียงต้องการจ้างลูกจ้าง แต่มองไปถึงการพัฒนาคน ที่ต้อง “Learning by doing” เพื่อที่จะน้อมนำศาสตร์พระราชาไปใช้ในชีวิตประจำวัน กรมการพัฒนาชุมชน หวังว่า คนที่มาเรียนรู้งาน ร่วมงานพัฒนาพื้นที่ตามทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” จะสามารถนำกลับไปปรับใช้เป็นมนุษย์พอเพียง ที่สามารถน้อมนำศาสตร์พระราชาไปใช้ และไม่ได้กำหนดว่าต้องเป็นอาชีพอะไร สามารถสมัครได้ ตามที่ท่าน พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กล่าวไว้ว่า “เราจะไม่ทิ้งใคร ไว้ข้างหลัง” สำหรับขั้นตอนต่อมา คือ การเตรียมฝึกอบรม กรมฯ ได้จัดสรรโอนงบประมาณไปยังจังหวัดแล้ว กระบวนการขั้นตอนเป็นไปตามลำดับ อบรมก่อน ซึ่งจะสามารถออกแบบพื้นที่ของตนเองได้ ซึ่งมีแบบมาตรฐานที่ออกแบบโดยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับสมาคมศิษย์เก่าวิศวะมหาวิทยาลัยขอนแก่น ร่วมกันออกแบบและรับรองแบบด้วย ขึ้นอยู่กับภูมิสังคม รสนิยม ของแต่ละพื้นที่แต่ละสังคม คนที่เข้าไปอบรมเสร็จแล้วนั้น เปิดโอกาสให้มีการออกแบบใหม่ได้ ส่วนการลงมือปรับพื้นที่ งบประมาณได้จัดสรรให้จังหวัดแล้วรายครัวเรือน จะไม่ต้องดำเนินการ e-bidding เพราะว่าทำเป็นรายครัวเรือน ปรับพื้นที่ครัวเรือนละ ๑ – ๓ ไร่ งบประมาณไม่เยอะ สามารถให้พี่น้องประชาชนเลือกใช้ผู้ประกอบการในท้องถิ่นได้ มีกิจกรรมเอามื้อ “ลงแขก” เจ้าของแปลงต้องนำเงินงบประมาณไปประกอบอาหารเลี้ยงคนที่มาเอามื้อ คนที่มาช่วยกัน ลักษณะแบบนี้จะทำให้เงินหมุนเวียนอยู่ในตลาดของชุมชน ซื้อของจากในท้องถิ่นของตนเอง อันเป็นเป้าหมายตามที่รัฐบาลและสภาพัฒน์ฯ ต้องการ

โครงการเงินกู้ รอบที่ ๑ อยู่ในงบ ๔,๗๐๐ ล้านบาท อยู่ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๑,๐๕๐ แปลง สำหรับงบประมาณปี ๒๕๖๔ กรมการพัฒนาชุมชน จัดสรรงบประมาณ ซึ่งผ่านการกลั่นกรอง อนุมัติแล้ว ๔๐ ล้านบาท ๕๐๐ ครอบครัว กรมการพัฒนาชุมชนมั่นใจว่าการดำเนินตามรอยพระราชดำริ จะทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น และเกิดความยั่งยืน งบประมาณรอบแรกนั้น กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรม บูรณาการทำงานร่วมกับมูลนิธิกสิกรรมธรรมชาติ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ร่วมกันทำงาน โดยงบประมาณปี ๒๕๖๓ กรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดฝึกอบรมผู้นำต้นแบบ จำนวนกว่า ๑,๕๐๐ คน และข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน ประมาณ ๑,๐๐๐ คน ปรับศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนให้เป็นศูนย์เรียนรู้ “โคก หนอง นา โมเดล” จำนวน ๑๑ ศูนย์ บวกกับภาคีเครือข่ายของมูลนิธิกสิกรรม อีกกว่า ๒๒ เครือข่าย ทั้งหลายทั้งปวง ต้องเรียนทุกภาคส่วนว่า ข้าราชการได้รับเงินเดือนจากภาษีประชาชน เป็นข้าราชการของประชาชน ผมมั่นใจว่า ข้าราชการทุกท่านมีความปรารถนาที่จะทำความดีที่สร้างผลประโยชน์ให้กับประชาชน หรือที่เรียกว่า “passion” บางทีสภาพแวดล้อมหรือกาลเวลา ก็อาจทำให้อุดมการณ์ของคนภาครัฐเปลี่ยนไป ซึ่งในขณะนี้ประเทศชาติของเรา อยู่ท่ามกลางวิกฤติ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา “COVID-19” ซึ่งทำลายระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ในช่วงวิกฤติ กรมการพัฒนาชุมชน รณรงค์คนไทยทุกบ้านทุกครัวเรือน ปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อให้ทุกครัวเรือนมีความมั่นคงทางอาหาร อีกทั้งอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย ในเรื่องของเครื่องนุ่งห่ม เสื้อผ้าไทย ใส่ผ้าไทย ดังเช่นจังหวัดศรีสะเกษ ใช้มะเกลือในการย้อมสีผ้า มีการพัฒนาสี ไม่ใช่แค่เพียงสีดำเท่านั้น ยังมีการตอบสนองรสนิยมของผู้คนได้ด้วย "**เป้าหมายสูงสุดของโครงการ คือ เราอยากให้ทุกคนมีความมั่นคงในชีวิต หาเลี้ยงตัวเองได้ หาเลี้ยงลูกหลานได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น**"

จากนั้นมีการตรวจเยี่ยมแปลงและร่วมปลูกกล้วยน้ำว้าพันธุ์หอมมะลิอ่อง ในแปลง จำนวน ๕ กอ ดังภาพ

เวลา ๑๔.๐๐ – ๑๖.๓๐ น. ลงพื้นที่แปลงตามโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นาโมเดล” ของ นางพรรณณี ต้อไธสง หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเมืองหลวง อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ โดยมี พัฒนาการจังหวัดศรีสะเกษ นายอำเภอห้วยทับทัน หัวหน้าส่วนราชการอำเภอห้วยทับทัน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้อำนวยการโรงเรียนในพื้นที่ ร่วมต้อนรับและให้ข้อมูล และมี นางพรรณี ต้อไธสง เจ้าของแปลงเป็นผู้นำเสนอข้อมูลต่อคณะผู้ติดตาม

- นางพรรณณี ต้อไธสง อายุ ๔๗ ปี บ้านเตาเหล็ก หมู่ที่ ๑๐ ตำบล เมืองหลวง อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ มีพื้นที่จำนวน ๘ ไร่ ๑ งาน เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเตาเหล็ก ครัวเรือนเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านเตาเหล็ก โดยมีฐานการเรียนรู้สวนเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรประณีต การทำเกษตรแบบอินทรีย์ มีรายได้ที่เกิดจากการดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ เดือนละประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท โดยมีการปรับสภาพพื้นที่ ขุดสระ ทำคลองไส้ไก่ ปลูกป่า ๕ ระดับ และคันนาทองคำ ซึ่งสร้างความอุดมสมบูรณ์ให้กับพื้นที่ และสร้างสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน ดำเนินการมาแล้วเป็นระยะเวลา ๑๐ ปี ในปี ๒๕๖๓ ได้สมัครเข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ "โคก หนอง นา โมเดล" ของกรมการพัฒนาชุมชน โดยได้เข้ารับการอบรมเป็นผู้นำต้นแบบ ช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๓ ณ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุบลราชธานี และได้สมัครเข้าร่วมโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ "โคก หนอง นา โมเดล" ขนาดพื้นที่ จำนวน ๓ ไร่

- ความเห็นของประธานคณะอนุกรรมการติดตามฯ (นายเอ็นนู ชื่อสุวรรณ) กล่าวว่า ผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ย่อมได้รับการพัฒนาและเป็นต้นแบบที่ดีได้ ดังเช่น นางพรรณณี ต้อไธสง ซึ่งจะต้องนำต้นแบบที่ได้จากการเรียนรู้มาตลอดระยะเวลา ๑๐ ปี ไปขยายผลให้ผู้อื่นได้เรียนรู้และไม่ทำผิดซ้ำ การเยี่ยมพื้นที่แปลงตามโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ "โคก หนอง นา โมเดล" ในครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและความพร้อมในการดำเนินการ และแจ้งแนวทางเพิ่มเติม ดังนี้

๑) หากมีข้อจำกัดและเงื่อนไขที่ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ต้องทำงานและปรับให้เหมาะสมกับพื้นที่ และให้แจ้งคณะอนุกรรมการติดตามโครงการภายใต้แผนงานสร้างความเข้มแข็ง แก่เศรษฐกิจฐานราก เพื่อจะได้ขอปรับเกณฑ์และให้การช่วยเหลือแก้ไขปัญหา โดยการเสนอผ่านไปยังคณะรัฐมนตรี

๒) กรณีมีเหตุจำเป็นต้องขยายระยะเวลาดำเนินการเนื่องจากระยะเวลาที่กำหนดเดิมอาจยังไม่สำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน จะขอพิจารณาในโอกาสต่อไป ขอให้ดำเนินการตามกำหนดการเดิมไปก่อน

๓) การจัดซื้อพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ให้พิจารณาจัดซื้อในชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้น

๔) ให้แลกเปลี่ยนและแบ่งปันองค์ความรู้ในการทำงานตามโครงการระหว่างหน่วยงาน

๕) ให้ช่วยกันทำให้ลูกหลานอยากกลับบ้าน และร่วมกันทำ ร่วมกันสร้างประเทศไทย

- การนำเสนอข้อมูลของอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย (นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ) โดยกล่าวว่า โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ "โคก หนอง นา โมเดล" กรมการพัฒนาชุมชน น้อมนำคำสอนของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงพระราชทานเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่กว่า ๔๐ ทฤษฎี เช่น การห่มดินให้มีจุลินทรีย์อธรรมปราบอธรรม ใช้ผักตบชวาดูดน้ำเสีย ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ปลูกไม้ ๕ ระดับ (สูง กลาง เตี้ย เรี่ยดิน กินหัว) เป็นต้น โดยรัฐบาลได้เปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้ประชาชนมีการบริหารจัดการพื้นที่ให้มีปัจจัย ๔ มีการปลูกพืชเป็นอาหาร พืชเป็นยารักษาโรค พืชที่เป็นที่อยู่อาศัย และพืชที่เป็นเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งเป็นความจำเป็นพื้นฐาน แก้ปัญหาเวลามีโรคระบาดหรือสงคราม จะได้มีอาหารกินในช่วงวิกฤต ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพึ่งพากันเองได้ มีการแลกเปลี่ยนผลผลิตที่ช่วยกันปลูกช่วยกันเลี้ยง รัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้ทำแหล่งน้ำเพื่อเจ้าของที่ดินผู้เข้าร่วมโครงการ มีน้ำเพียงพอสำหรับใช้ในสวน ไร่ นา เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ ดังนั้น คนต้องเอาจริง ขอให้ช่วยกันเอามื้อสามัคคี ให้มีดอกผลแบ่งปันกัน **เป้าหมายของโครงการนี้**

มุ่งให้เป็นทางออกของสังคม หวังให้ผู้เข้าร่วมโครงการเป็นต้นแบบในการขยายผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามต้นแบบเช่นนี้ไปสู่ครัวเรือนอื่นต่อไป

จากนั้นมีการตรวจเยี่ยมแปลงและร่วมปลูกกล้วยน้ำว้าพันธุ์หอมมะลิอ่อง ในแปลง จำนวน ๕ กอ ดังภาพ

๒.๒ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ณ จังหวัดอุบลราชธานี

เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๒.๐๐ น. คณะติดตามฯ ลงพื้นที่แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ ของ นายอรุณ พิมพ์พันธ์ หมู่ที่ ๘ ตำบลศรีสุข อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยมี นายอรุณ พิมพ์พันธ์ เป็นผู้นำเสนอข้อมูล มี เกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดอุบลราชธานี และนายอำเภอเขื่องใน ให้การต้อนรับ

- ความเห็นของประธานคณะอนุกรรมการติดตามฯ (นายเอ็นนู ซื่อสุวรรณ) กล่าวว่า การลงพื้นที่ครั้งนี้ ไม่ได้มาจับผิดแต่อย่างใด เป็นการมาเพื่อแลกเปลี่ยนและให้คำแนะนำในการดำเนินงาน ให้ประสบผลสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ที่รัฐบาลตั้งเป้าหมายไว้ สภาพัฒน์ฯ ได้ตั้งคณะอนุกรรมการติดตามโครงการ ถือเป็นครั้งแรก เนื่องจากโครงการนี้มันไม่ใช่โครงการงบประมาณปกติ เป็นโครงการที่ขอจากงบเงินกู้ ๔ แสนล้าน โครงการของกระทรวงเกษตรฯ และโครงการของกระทรวงมหาดไทย โดยกรมการพัฒนารชุมชน รวมเป็น ๒ โครงการแรกที่สภาพัฒน์อนุมัติ รวมแล้ว ๑.๔ หมื่นล้านบาท เราเป็นกังวลว่า โครงการนี้เป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์ต่อพี่น้องประชาชน ถ้าไม่มีการติดตามดูแลให้ถูกต้องเหมาะสม ก็จะละลายหายไปและจะถูกโจมตี เพราะเป็นโครงการเงินกู้ที่รัฐบาลต้องจ่ายดอกเบี้ย ต้องทำแล้วคุ้มค่า และระยะเวลาสั้นมาก ๑๒ เดือน ถือเป็นเรื่องสำคัญ เราจะทำอย่างไรให้โครงการประสบความสำเร็จได้ จึงได้ตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาติดตามตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อปรับความคิดความเข้าใจให้ตรงกัน ซึ่งในที่ประชุมได้เห็นตรงกันว่าต้องมีการลงพื้นที่ติดตามงานเพื่อดูพื้นที่จริง เป็นการปรับเพื่อให้ข้าราชการทำงานร่วมกับประชาชนได้ตามสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสม ดังนั้น ในการทำงานถ้ามีอะไรติดขัดต้องบอกอย่าไปปกปิดเอาไว้ เป็นเรื่องที่ต้องปรับเข้าหากัน ไม่ว่าจะเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่ หรือ “โคก หนอง นา โมเดล” ก็ถือเป็นศาสตร์พระราชา ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องเดียวกัน แตกต่างกันที่รูปแบบการทำงานเท่านั้น ซึ่งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้น จึงขอให้ไปร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน เพราะเป็นเรื่องยากสำหรับหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ต้องช่วยกัน ร่วมมือกัน เราต้องช่วยกันคิดช่วยกันทำประเทศไทย ถึงจะอยู่รอด เพราะ ๒ โครงการนี้ถือเป็นศาสตร์พระราชา ทำให้เราต้องพึ่งพาตนเองอย่าไปพึ่งพาต่างชาติ ขอฝากโครงการนี้ดีแล้ว แต่วิธีการต้องให้เกิดประโยชน์ที่แท้จริงกับพื้นที่ ถ้ากฎเกณฑ์ข้อไหนไม่เอื้ออนุกรรมการจะเสนอเข้าคณะรัฐมนตรีแก้ไขให้อำนวยความสะดวก เราต้องช่วยกันให้โครงการเกิดประโยชน์อย่างจริงจัง จึงขอเป็นกำลังใจให้ข้าราชการทำงานให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะเราไม่ได้ทำงานแค่เพื่อกระทรวง กรม แต่สิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคืองานเพื่อประชาชน ขอเป็นกำลังใจให้ทุกท่าน เราทำเพื่อประชาชน ประชาชนก็ต้องร่วมมือกัน และขอให้คิดบวก ความคิดในทางบวกจะทำให้เรามีความสุข

จากนั้นมีการร่วมกิจกรรมลงแขกเกี่ยวข้าวในแปลงของนายอรุณ พิมพ์พันธ์ ดังภาพ

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. คณะติดตามฯ ลงพื้นที่ ณ ศูนย์พุทธธรรมพรหมวชิรญาณป่าดงใหญ่วังอ้อ ตำบลหัวดอน อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี (นายสฤษดิ์ วิฑูรย์) พัฒนาการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด นายอำเภอเขื่องใน พัฒนาการอำเภอทุกอำเภอ ผู้นำชุมชนและประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ร่วมให้การต้อนรับ และมีพระครูสุขุมวรรโณภาส เจ้าคณะตำบลหัวดอน และผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาคุณธรรมป่าศูนย์พุทธธรรมพรหมวชิรญาณป่าดงใหญ่วังอ้อ เป็นผู้นำเสนอข้อมูล

- การนำเสนอข้อมูล พระครูสุขุมวรรโณภาส ได้นำคณะผู้ติดตามเยี่ยมชมถนนสายวัฒนธรรม และนำชมป่าไม้ ๕ ระดับ ฐานเรียนรู้คนเอาถ่าน และผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ภายในบริเวณศูนย์พุทธธรรมพรหมวชิรญาณ ป่าดงใหญ่วังอ้อ และมีการบรรยายสรุปการนำเสนอด้วยเครื่องมือ mind map ข้อมูลการดำเนินงานของพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต วัดป่าดงใหญ่วังอ้อ ในประเด็นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนด้วยหลักการพึ่งตนเอง ความร่วมมือด้วยหลักบวรการยอมรับแนวทางการพัฒนาโดยใช้ทุนทางสังคมและทุนธรรมชาติ การจัดการด้วยหลักการเข้าใจ เข้าถึง และมีส่วนร่วมการสร้างเครือข่ายภายในและภายนอกเพื่อร่วมพัฒนา รวมทั้งเสนอปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ประกอบด้วย

๑) ครูกระบวนการและครูพาทำต้องเว้นวรรคจากจัดอบรมเพื่อให้มีเวลากลับไปดูแลแปลงตนเอง จึงอาจส่งผลให้การอบรมไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้เดิม ควรแก้ไขด้วยการเพิ่มจำนวนครูพาทำทดแทนให้เพียงพอเพื่อไม่ให้กระทบแผนการฝึกอบรมตามที่กำหนด

๒) พื้นที่ยังไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่กำกับดูแลที่ดิน

๓) ขอทีมพี่เลี้ยงด้านการเงินและบัญชี

๔) ควรมีการจ้างงานในพื้นที่ที่ดำเนินการในปี ๒๕๖๓ อย่างต่อเนื่อง

ฐานเรียนรู้คนเอาถ่านและถนนสายวัฒนาธรรม

- การนำเสนอข้อมูล โดยพัฒนาการจังหวัดอุบลราชธานี (นายคมกริช ชินชนะ) ได้สรุปผลการดำเนินงานในประเด็น ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด ข้อมูลผู้สมัครเข้าร่วมโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” จังหวัดอุบลราชธานี ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ ข้อมูลการสมัครเข้าร่วมโครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ผลการเตรียมความพร้อมดำเนินงานโครงการฯ และความก้าวหน้าการดำเนินงาน / ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข ทั้งนี้ จังหวัดได้มีการเตรียมความพร้อมผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการกิจกรรมการสร้างพื้นที่ต้นแบบ (การขุด ปรับ รูปแบบแปลง) โดยประสานขอความร่วมมือกับสมาคมศิษย์เก่าวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อเป็นวิทยากรสร้างความรู้ความเข้าใจแก่กลุ่มผู้ประกอบการที่สนใจ

- การนำเสนอข้อมูล โดยผู้อำนวยการกลุ่มงานประสานแผนและยุทธศาสตร์ สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน (นางสาวมนทิรา เข็มทอง) เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อพึงระวังและข้อเน้นย้ำในการดำเนินงานให้เป็นไปตามกิจกรรมตามขั้นตอนและแนวทางที่กรมกำหนด หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้แจ้งหารือไปยังกรมฯ พร้อมทั้ง ชี้แจงเกี่ยวกับแผนการฝึกอบรมกิจกรรมที่ ๑ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายมีคำถามว่า เมื่อใดจะได้รับการฝึกอบรมและแจ้งให้กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทราบว่า เมื่อเข้าร่วมโครงการฯ แล้ว ต่อไปจะต้องเป็นต้นแบบ เป็นครูพาทำที่จะต้องนำพารุ่นต่อ ๆ ไปที่ยื่นความประสงค์ขอเข้าร่วมโครงการไว้แล้วให้สามารถร่วมกันทำให้สำเร็จตามเป้าหมายได้

- การแสดงเจตนารมณ์ในการสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี (นายสฤษดิ์ วิฑูรย์) โดยเป็นการแสดงให้เห็นถึงความพร้อมและความมั่นในการสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” จังหวัดอุบลราชธานี ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ ด้วยการลงมือนำในแปลงส่วนตัวเพื่อเป็นแบบอย่าง ในพื้นที่ ๑๙ ไร่ แบ่งพื้นที่ทำเป็นต้นแบบ จำนวน ๑๐ ไร่ ดังคำกล่าวที่ว่า “ผู้นำต้องทำก่อน”

- ความเห็นของประธานคณะอนุกรรมการติดตามฯ (นายเอ็นนู ซื่อสุวรรณ) กล่าวว่า การลงพื้นที่ครั้งนี้ มีความมั่นใจว่า จังหวัดอุบลราชธานี จะสามารถขับเคลื่อนโครงการให้สำเร็จได้ตามเป้าหมาย ซึ่งโครงการนี้เป็นโครงการที่ดี เป็นการปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมีข้อแนะนำ ดังนี้

๑) กรณีมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการฯ ให้แจ้งปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาทันที โดยเสนอผ่านสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๒) เงื่อนไขที่เป็นข้อจำกัดและไม่เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่นให้ปรับตามภูมิสังคม หลักเกณฑ์ใดเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จตามเป้าหมาย ต้องแจ้งคณะอนุกรรมการฯ ขอยกเว้นเฉพาะเรื่อง เฉพาะแห่ง เพื่อแก้ไขให้ดำเนินการได้

๓) บูรณาการทำโครงการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน โดยขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี กำกับดูแลโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นาโมเดล” และโครงการ ๑ ตำบล ๑ เกษตรทฤษฎีใหม่

๔) ให้เตรียมพร้อมรองรับ Local Economy ซึ่งเป็นแนวโน้วในอนาคต โดยโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นาโมเดล” และโครงการ ๑ ตำบล ๑ เกษตรทฤษฎีใหม่ ที่กำลังดำเนินการ จะสามารถตอบสนองความต้องการใน ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) อาหาร ๒) สมุนไพร ๓) พลังงาน และ ๔) การท่องเที่ยว